

gosp. Scheyer iz Cola; očitno pohvalo zaslužijo pa tudi Jože Bajc, Janez Repič in Jur Rovan iz Višenj, Janez Bajc iz Bele, Janez Rudolf, Matija Štefančič in Jur Puc iz Vodice, Janez Bajc iz Trševja in še mnogo mnogo drugih, kajti s smrtno nevarnostjo oteli so svetišče. Ob šestih zvečer pripeljali so gasilnico iz Ipave, in s pomočjo njeno rešena je bila še ena hiša in ogenj ukroten toliko, da je gorelo samo še med zidovjem. Pa nesreče ni bilo še konec; silni nalivi pokončali so režežem še to, kar so bili oteli požrešnemu ognju, ter jim razrušili in predrli gola zidovja. Kolika je revščina zdaj v Podkrajju, tega moje pero popisati ne more. Izmed vseh 25 gospodarjev pa je zavarovanih bilo samo 5! Gospodarji, ako vas ne zmodri nobena še tako lepa beseda, naj vam vsaj ta nesreča odpre oči, da spoznate veliko korist zavarovavnic! Res je, da časi so slabi, davki silo veliki, pa vendar tudi tega tajiti ne morete, da le gola zanikernost vam brani, zavarovati svoja pohištva. — Očitno se je zopet pri tej priliki pokazalo, da le tisti, ki je zmožen našega domačega jezika, more pri vsaki priliki dostojno opravljati svoj posel na slovenski zemlji med slovenskim narodom; prišla sta bila namreč iz Ipave dva žandarja na pomoč; pa prvi je bil trd Nemeč, in drugi trd Lah; tavalata sta okoli ognja, pa ljudje niso razumeli žandarjev, in žandarji ne ljudi! Vse drugače pa se je obnašal tretji žandar, kterega so ljudje razumeli, kaj je hotel, on pa ljudi. *)

Iz Kranja 23. jan. — Tukajšni „Sokolci“ so napravili včeraj v čitalnični dvorani veliki ples s srečkanjem. Komaj bi se bil nadjal tako lepega večera. Nenavadno veliko gospôde se je združilo v krasno okinčanih poslopjih in še možakov, kterih v čitalnicah viditi nismo vajeni, manjkalo ni. „Sokolci“ so namreč povabili ta večer tudi nečitalniške ude, kazinarje itd., in res se jih je sešlo, kar je koli v Kranji sposobnih za salon. Celó topničarski častniki so se v sredi sokolskega krdela prav veselo gibali in znabiti se bolj domači čutili kot drugod. Da ne delam veliko besedi, rečem le to, da navadnega razdvojenja danes tukaj ni bilo ne sledú ne tirú; vse je bilo v najprijaznišem duhu dovršeno tako, da vsak nazoči je moral vesel biti take lepe sloge. Mislite si še možato obnašanje naših „Sokolovcev“, kterim so se poslanci ljubljanskega Sokola pridružili, — mislite si vrle gorenske krasotice, med njimi marsiktero iskreno domoljubkinjo, — poleg tega še razveseljevanje pri plesu, srečkanji lepih dobitkov (tudi mlad živ „Sokol“ je bil izigran) itd. in priznali bote lahko, da tako veselega in ob enem sjajnega narodnega „plesa“ v Kranji še nismo imeli. Res lepo pot si stavi „Sokol“, kar koli počenja, in srčna želja vseh rojakov ga spremlja na podvzetjih njegovih. Omeniti moram še domoljubje nekega gorenskega grajšaka, kteri je našim „Sokolcem“ prijazno podaril potrebnega lesa za telovadno orodje.

Iz Ljubljane. — Sejm v pondeljek je bil tako slab in ljudi tako malo, da že davno ne pomnimo takega. Pa je tudi vreme tako bilo več dni, da bi bili ljudje skoro lože plavali ko se peljali ali peš šli. Živinskega sejma še ni bilo ta pot, pa če bi bil tudi bil, brez kupca bi bila živina. Slišali smo nekatere že pred sejmom mrmrati, zakaj da še sejmov živinskih ni po deželi? Odgovor jim morejo dati tisti brezvestni ljudje na meji hrvaški, ki nam z okuženo živino zmiraj na novo vodijo kugo v deželo. Že 2krat smo

bili kuge prosti in sejmi so bili dopuščeni, kar so se zopet prikazala tihotapstva, da so bili sejmi v prepoved djani in so morali biti, ker ravno po sejmi se spečá največ kuge po deželi. Preteklo je zdaj zopet po postavi predpisanih 21 dni, kar je v Vinici pod zlo šlo poslednje živinče — c. k. deželna vlada bo tedaj dovolila zopet v prihodnje sejme v vseh tistih okrajih (kantoni) Kranjskega, ktere se ne stikajo z mejo hrvaško, — al kako dolgo bo trpelo, da ne bo zopet iz hrvaške meje ogenj v naši strehi? Morebiti pa bojo vendar razpisane premije stanovitno zamašile kužne luknje.

— Kip (podoba) sv. Janeza, ki je stal pred mostom črnuškim, pa se je že nekoliko podrl, je od dežele prevzelo mesto, da jo postavi na kak pripraven kraj, ker bi škoda bila, da bi umetno delo iz kararskega marmeljna razpalo; začasno je spravljeno v mestni hiši.

— Mnogospoštovani nekdanji c. k. gimnazijski profesor in ravnatelj gosp. Elija Rebič je, 81 let star, umrl 17. dne t. m. Pogreb je bil slovesen.

— Na mesto sedanjega kanonika gosp. Janeza Poklukarja je učenik pastirstva na bogoslovskem učilišču izvoljen katehet normalnih šol gosp. And. Zamejec.

— V poslednji seji je odbor čitavnični, ko je gosp. dr. Jož. Orla enoglasno izvolil za podpredsednika, odločil sledeče premembe o plesih za pustni čas, po kterih bojo, ker odpadejo mali plesi, veliki plesi 12., 19. in 26. februarja; ples 19. februarja pa se začne z „besedo.“ Slovesnost v spomin Vodnikov je od 2. februarja zavoljo sledečega petka prestavljena na nedeljo 5. dan februarja. Po programu, ki je že v poglavnih rečeh osnovan, imamo ta večer pričakovati posebnega duševnega vžitka v dvorani čitavnični. Po prologu Vodniku na spomin se bodo vrstile z drugimi produkcijami mične nove pesmi (zbori) različnih slovenskih narodov; slovensko pesem bo zastopal dr. B. Ipavčev po Vodnikovih besedah zložen zbor „Ilirija oživljena“; slavna naša pevkinja gospá Leopoldina Gregoričeva bo pela sama, pa tudi v dvospevu z gosp. Vikt. Bučarjem, prvakom ljubljanskih tenorov. To je zanimiv program petja. Pa tudi inštrumentalna muzika bo izvrstno zastopana: hvaljena gospodičinja M. Hohnova bo igrala na klavirji, in od mojstra Uršiča bomo slišali produkcijo na engležkem rogu; orchester pa bode igral Mozartovo klasično overturo spevoigre „Don Juan“ in Titelnovo slovanko. To je načrt muzikalnega programa, kterega bo kmali popolnoma vredil pevovodja čitavnični gosp. Fabjan, da se potem razpošlje udom čitavnice itd. Ako pristavimo temu programu še, da po „besedi“ bode Terpsihora prijela za gêslo svoje, vprašamo lahko: „Srce, kaj hočeš še več?“ Častitim udom čitavničinim je ta večer dovoljeno, da morejo pripeljati k veselici tudi gostov, se vé da, po pravilih čitavničnih sposobnih.

— „Sokolova“ večernica v četrtek je bila zopet mikavna po pesmah, deklamacijah in muzikalnih produkcijah. Gosp. Tisen je humoristično polje obdeloval v svojem govoru, gosp. Zupančič pa resno, čitaje zanimive črtice o Soričanih, kakor so bili nekdanj in so zdaj.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev v dunajskem državnem zboru je pretekli teden pretresala sporočilo odbora, ki je poročeval o predlogih tiste komisije, ki je preiskavala državni dolg. Zbornica se je zahvalila komisii, da je tako natanko in vestno se spustila v preiskavanje računa, ki ga ji je ministerstvo predložilo. Komisija pa tudi odbor sta opomnila marsikaj o tem računu, kar je zbornica ali potrdila ali pa po svoje sklenila. Tekla je

*) To nepriliko so grajale „Novice“ tudi že ob goveji kugi na Dolenskem. Žandar, ki ne zna slovenskega jezika pri nas, je mutast varh javne varnosti, in naj je še tako priden in skrben, ne more zadostiti svoji službi. Naj slavna vlada pripomore, da se na slovensko Kranjsko dajó slovenskega jezika zmožni žandarji. Vred.

ta obravnava, čeravno je bilo nekoliko navskriž-misli med zbornico in denarstvenim ministrom, še dosti mirna; al pri 8. predlogu, v katerem se je odbor spodtikal nad denarstvenimi opravili depotov in od ministerstva zahteval, naj izkaže gospodarstvo svoje z dotičnim skupljenim denarjem, in je minister žl. Plener odgovoril, da vlada sicer želje, zahteve in sklepe državnega zbora točno v prevdarek jemlje, da pa mu vendar sklepi zborovi niso postava, je zbornica po teh besedah zlo osupnjena kar v hipu tisti dan končala sejo. Gledé na ta ministrov odgovor, je v sledeči seji poslanec Giskra zboru nasvetoval, naj se izvoli odbor, kateri v prevdarek vzame ministrov odgovor in nasvetuje zboru, kako in kaj. Resnega razpora med državnim zborom in ministerstva pri vsem tem ne bo, kajti opozicijski obidljeji minejo, prepričanje vladino vstane — pravi „Wanderer.“ Med interpelacijami poslednji teden je bilo tudi vprašanje: kdaj misli ministerstvo odpraviti obsedni stan v Galiciji, in zakaj ga še ni? Zbornica je priporočala izpust poljskega vojskovodja Langieviča iz avstrijskega zapora; policijski minister je odgovoril, da je vlada sklenila, da izpusti vse poljske zajetnike. Vsled zahtevanja poslanca grofa Vrintsa hoče po nekih pogojih stroške državne znižati za toliko, da se stroški v ravnovago denejo z dohodki. Kako to, se na drobno še ne vé. — Njih Veličanstvo je 15 let starega dijaka Karola Kobera, ki je zavoljo velike izdaje obsojen v ječo na tri leta, pomilostilo na usamljen zapor na 6 mesce, v katerem se ima primerno podučevati. — Kraljevič Friderik pruski je zapustil 20. dne t. m. Dunaj. Važno je moralo biti poslanstvo, da je prišel na Dunaj; pa kaj prav za prav je bilo, in kaj je opravil, še ni znano. — Silne homatije so pretekle dni bile na dunajskem vseučilišču. Ker dijakom ni po godu, kar je sklenil vseučiliščini konzistorij o praznovanju 500letne obletnice obstoja vseučiliščinega, katero so oni sušca meseca hotli imeti, konzistorij pa avgusta, so stopili dijaki na noge, da so jih komaj potolažili profesorji. — Spomladi ima biti deželni zbor hrvaški. Cesarski reskript od 16. dne t. m., poslan banu v Zagreb, vleva, da se brž skliče banska konferencija, ktera naj svoje mnenje izreče o sledečih vprašanjih, ktera se tičejo tega, kako naj se volitve razpišejo za deželni zbor: bi li se velikaši pozvali, da pridejo osebno v zbor ali da jih zastopajo izbrani zastopniki? od česa da bode odvisen virilni glas ali pravo izbora? kako bi se gledé na stroške in olajšanje razprav število zastopnikov zmanjšalo in prav razdelilo? na koliko se odloči število volivcev za vsako občino (sosesko) in kako naj gosposke čujejo nad volitvami v županijah in mestih? „Domobran“ piše, da na 4. in sledeče dneve februarja meseca je sklicana banska skupščina, ki bode obstajala iz 40 zbornikov. Važno nalogo prejme banska skupščina; volitni zakon hrvaški od 1848. leta ima mnogo prednosti memo družih avstrijskih dežel; vidilo se bo, ali bo banska konferencija se tako vedlo, da ostane to, kar je ustavna preteklost za dobro spoznala. — Občinska (srenjska) postava za Dalmacijo je bila 9. t. m. razglašena. — Ruski veliki knez Konšantin je izvoljen za predsednika državnega svetovavstva; to svetovavstvo je največa državna oblast v Rusii; car sam mu predseduje, veliki knez je tedaj njegov namestnik; udje drž. svetovavstva so ministri že po svoji časti, vse druge imenuje car sam. Ta skupščina razpravlja o vseh zakonih in naredbah državnih, in ministri so ji odgovorni. Poklic velikega kneza Konšantina na to važno mesto se more radostno pozdravljati kot dobro znamenje, da bode ruska vlada o državnih reformah čedalje bolj

napredovala. Za letošnje leto so državni stroški za vojaščino zmanjšani za 24 1/2, za mornarstvo za 4 1/2 milijon. rubljev. Stroški državni sploh za leto 1865 ne bojo preseгли dohodkov To kaže dober stan Rusije. — „Il Progresso Sociale“ naznanja, da je pater Spakapi-jetra prosil papeža, naj mu za Turško pošlje jezuitov; sultan sina hoče v Carigrad dati v en kolegij; za Carigrad odločeni jezuiti so vsi iz siciljske provincije. — Vlada meksikanska razpisala je novi zajem (posojilo) od 60 milijonov.

Denarni zapisnik Matičini.

(Dalje.)

Prenesek iz 3. lista „Novic“	8475 gold. 84 kr.
Po gospodu dr. J. Vošnjaku so poslali iz slov. Bistrice:	
Gospod Ratej France, c. k. notar, kot ustan. za letni donesek:	10 „ — ”
„ dr. Orozelj J. N., advokat. koncipient	2 „ — ”
„ Kmetič J., trgovec	2 „ — ”
„ Šepic Karl, c. k. kontrolor	2 „ — ”
„ Limavšek Peter, gostilničar	2 „ — ”
„ Kovač Jožef, krojač iz Zreč	2 „ — ”
Gospod Vidic France, trgov. pomoč. v Ljubljani	2 „ — ”
„ Comel Andr., c. k. nadporočnik v Terezini	2 „ — ”
Iz Leskovške dekanije so poslali:	
Gospod Polak Edvard, dekan v Leskovcu . .	2 „ — ”
„ Vovk Janez, kaplan v „	2 „ — ”
„ Zagorjan Mart., fajmošter pri sv. Duhu	2 „ — ”
„ Albrecht Leop., fajmošter na Studencu	2 „ — ”
„ Bogolin Miha, kaplan na Studencu . .	2 „ — ”
„ Petek Andrej, kaplan v Škocijanu . .	2 „ — ”
„ Vovk Janez, fajmošter v sv. Križu pri Kostanjevici	2 „ — ”
„ Krašovic Jožef, fajmošter v Cirklah . .	2 „ — ”
„ Šrabon Valentin, kaplan „	2 „ — ”
„ Zajec Andrej, fajmošter v Doljnah . .	2 „ — ”
„ Knavs Janez, kaplan v „	2 „ — ”
Gospod Tomec Jakob, priv. uradnik v Ljubljani	2 „ — ”
„ Torkar Matija, kaplan na Raki	2 „ — ”
Po gosp. dekanu J. Grabrijanu v Vipavi so poslali kot ustanovniki:	
Gospod dr. Ložar Gregor, c. k. notar	10 „ — ”
„ Ferjančič Jožef, župan na Slapem . .	10 „ — ”
„ Grabrijan Juri, dekan v Vipavi	10 „ — ”
„ Hiti Luka, vodja glavne šole v Vipavi	10 „ — ”
„ Koder Matevž, kurat na Slapem	10 „ — ”
„ Erjavec Matija, kurat v Podkrajci . . .	10 „ — ”
za letni donesek:	
„ Nakus Jožef, kurat na Planini	2 „ — ”
„ Pečar Janez, kurat v Colu	2 „ — ”
„ Stupar Janez, kurat v Budanjah	2 „ — ”
„ Petrič Blaž, kurat v Sturji	2 „ — ”
„ Košir Jakob, vikar v Šembidu	2 „ — ”
„ Šraj Valentin, beneficijat v Podragi . .	2 „ — ”
„ Tomažič Janez, kaplan v Vipavi	2 „ — ”

Skupaj 8599 gold. 84 kr.

(Dalje prihodnjič.)

V Ljubljani 22. januarja 1865.

Dr. Jer. Zupanec.

Naznani lo. Slavno c. k. deželno namestništvo v Trstu me je na prošnjo moje blagovolilo odvezati sila težavne službe okrajnega zdravništva v hribovitem tominskem okraji. Zahvaljajoč se srčno za preprijazni sprejem vrlim Tomincem, naznanjam ob enem kranjski okolici in sploh gorenski strani, ki mi je dosihmal toliko zaupanja skazala, da ostanem v Kranji.

V Kranji 24. jan.

Dr. Karl Bleiweis.

Kursi na Dunaji 24. januarja.

5 % metaliki 72 fl. 25 kr.

Ažijo srebra 14 fl. 80 kr.

Narodno posojilo 80 fl. 30 kr.

Cekini 5 fl. 34 kr.